

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Спеціальність	Не обмежено	обов'язковість дисципліни	Вибіркова
Освітня програма	Не обмежено	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
Освітній рівень	Не обмежено	кафедра	Менеджменту, бізнесу і адміністрування

ВИКЛАДАЧ

Гуторова Олена Олександрівна

Вища освіта – спеціальності «Економіка та організація сільського господарства»;

Науковий ступінь- кандидат економічних наук зі спеціальності 08.07.02 «Економіка сільського господарства і АПК»

Досвід виробничої діяльності – 20 років

Досвід педагогічної роботи – 23 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор більше 150 навчальних і навчально-методичних розробок
- автор і співавтор наукових і тематичних публікацій
- учасниця наукових і методичних конференцій
- член Української Асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти;
- член громадської організації «Міжнародна фундація науковців та освітян».

телефон

0978347793

Електронна пошта

gutorova.elena@gmail.com

дистанційна
підтримка

Google Meet
Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	є формування у здобувачів професійних компетентностей щодо управління розвитком територій, розподілу влади між різними управлінськими рівнями та підвищення ефективності управління територіями в Україні в умовах реформ.
Формат	лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота, індивідуальна робота, командна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій / індивідуальні та групові завдання; - здатність враховувати соціальні, етичні, економічні аспекти під час формування управлінських рішень; - демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень / індивідуальні завдання, ситуаційні дослідження; - демонструвати навички аналізу ситуацій у різних сферах діяльності організації / індивідуальні та групові завдання, обговорення. науково-дослідна робота, презентації; - виявляти навички організаційного проектування / індивідуальні завдання, навально-дослідна робота, презентації
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні та семінарські заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік
Вимоги викладача	<p>Обов'язкове дотримання здобувачами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійності при виконанні всіх видів робіт, завдань, форм контролю; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерел інформації.; - відвідування (он-лайн) лекцій, практичних занять та виконання усіх видів активностей; - отримання заліку з дисципліни можливе за умови виконання практичних робіт, ситуаційних вправ, завдань, контрольних робіт в повному обсязі та проходження рубіжного контролю.
Умови зарахування	Умовою допуску до заліку є сума накопичення балів за двома змістовими модулями, враховуючи як самостійну, так і індивідуальну роботу.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

ОСНОВИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ ВЛАДИ

№	Тема	Практичне заняття	Тема	Самостійна	Тематика
---	------	-------------------	------	------------	----------

Тема 1.	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ	СЗ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ		Правове регулювання статусу адміністративно-територіальних одиниць України.
Тема 2.	ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ	ПЗ 1	ВИРШЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ЩОДО АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ В УКРАЇНІ		Формування та вдосконалення національної системи управління територіями.
Тема 3.	ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗПОДІЛУ ТЕРИТОРІЇ КРАЇНИ (РАЙОНУВАННЯ)	ПЗ 2	АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ КОМПЛЕКСІВ УКРАЇНИ		Актуальні проблеми організації територіального управління в Україні.
Тема 4.	ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМИ ТЕРИТОРІЯМИ	СЗ 2	ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМИ ТЕРИТОРІЯМИ		Концептуальні засади адміністративно-територіальної реформи.
Тема 5.	ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ	ПЗ 3	ВИРШЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ЩОДО МОНИТОРИНГУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ В УКРАЇНІ		Економічне підґрунтя розвитку сільських територій.
Тема 6.	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТЕРИТОРІАЛЬНОГО (РЕГІОНАЛЬНОГО) УПРАВЛІННЯ				Особливості формування та використання фінансово-кредитного потенціалу регіонів.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ					
Тема 7.	ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ			Самостійна робота	Урбанізаційні процеси в системі просторового розвитку.
Тема 8.	МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ	ПЗ 4	ВИЗНАЧЕННЯ ДЖЕРЕЛ НАПОВНЕННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ		Умови та особливості формування людського потенціалу.
Тема 9.	ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ				Зарубіжні моделі ефективного управління регіонами та сучасні тенденції їх використання в Україні.
Тема 10.	ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ	СЗ 3	ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ. РЕФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО		Стратегічний менеджмент у ході проведення змін.

			УПРАВЛІННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ		Визначення транскордонного співробітництва. Транскордонні кластери, поняття, моделі транскордонних кластерів.
Тема 11.	РЕФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ				
Тема 12.	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТЕРИТОРІЙ.	ПЗ 5	ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ТА ОБМЕЖЕНЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ		Український та зарубіжний досвід щодо розвитку транскордонних кластерних ініціатив і транскордонних кластерів.
Тема 13.	РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ	ПЗ 6	ВИРШЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ЩОДО РОЗРАХУНКУ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ		Оцінка виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади щодо управління розвитком територій

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: політико-правові проблеми : монографія / І.О. Кресіна, А.А. Коваленко, К.М. Вітман та ін. Київ: Логос, 2009. 480 с.
2. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи : монографія / В. Г. Куйбіда, В.П. Павленко, В.А. Яцюк та ін.; Секретаріат Кабінету Міністрів України. Київ : Геопринт, 2009. 615 с.
3. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посіб. / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, М.К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2015. 628 с.
4. Беленький П.Ю. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (методологія і механізми). Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2002. 308 с.
5. Ворона П.В. Теоретико-методологічні засади організації місцевого самоврядування в Україні : дис. д-ра наук з держ. упр. : 25.00.04. Київ, 2013. – 469 с.
6. Грицяк І.А. Управління в Європейському Союзі: теоретичні засади : монографія. Київ : Вид-во НАДУ, 2005. 236 с.
7. Гуторова О.О., Гуторов О.І., Таран О.М. Управління розвитком територій: навчально-методичний посібник для вивчення дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання. Харків : ДБТУ, 2025. 292 с.
8. Гуторова О.О., Пасемко Г.П., Таран О.М. Планування розвитку територіальної громади: навч.-метод. посібник. Харків: ДБТУ, 2024. 306 с.
9. Гуторова О.О. Територіальне управління: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2017. 261 с.
10. Дегтярьова І.О. Конкурентоспроможність регіону: стратегічні пріоритети та механізми державного управління : монографія. К. : НАДУ, 2012. 368 с.
11. Конкурентоспроможність територій: практ. посібн. / А. Ткачук, В. Толкованов, С. Маяковський та ін. Київ : Легальний статус, 2011. 252 с.

Методичне забезпечення

Методичні матеріали

1. . Гуторова О.О., Гуторов О.І., Таран О.М. Управління розвитком територій: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності. Харків : ДБТУ, 2025. 41 с.
2. Гуторова О.О., Гуторов О.І., Таран О.М. Управління розвитком територій: методичні вказівки до проведення практичних і семінарських занять з дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання. Харків : ДБТУ, 2025. 38 с.
3. Гуторова О.О., Гуторов О.І., Таран О.М. Управління розвитком територій: тестові завдання для перевірки рівня засвоєння знань з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання. Харків : ДБТУ, 2025. 72 с.
4. Гуторова О.О., Пасемко Г.П., Таран О.М. Планування розвитку територіальної громади: метод. вказівки до проведення практичних і семінарських занять з дисципліни здобувачами спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків : Держ. біотехн. ун-т, 2024. 52 с.
5. Гуторова О.О., Пасемко Г.П., Таран О.М. Планування розвитку територіальної громади: метод. вказівки до самостійної роботи з дисципліни здобувачами спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків: Держ. біотехн. ун-т, 2024. 24 с.

12. Кучабський О.І. Територіальне управління в Україні в умовах реформ: навч. посібн. Київ: Астролябія, 2010. 304 с.

13. Лазор О.Д. Територіальна організація влади в Україні : навч. посіб. / О.Д. Лазор, О.Я. Лазор, А. О. Чемерис; М-во освіти і науки України; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ: Дакор, 2007. 575 с.

14. Мамонова В.В. Методологія управління територіальним розвитком : монографія. Харків : Вид. ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. 196 с.

15. Регіонально-адміністративний менеджмент.: навч.посіб. / [О.Ю.Амосов, В.В.Мамонова, Ю.О.Куц та ін.]; за заг. ред. Д.держ.упр., проф. В.В.Мамонової. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. 188 с.

16. Регіональний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / М.А. Коваленко, Н.А. Кругла, Л.М. Радванська, Г.М. Швороб. Херсон : Олді-плюс, 2004. 304 с.

17. Регіональний розвиток та просторове планування територій : досвід України та інших держав – членів Ради Європи / В. С. Куйбіда, В. А. Негода, В. В. Толкованов. Київ: Крамар, 2009. 170 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50 % від усередненої оцінки за модулі
		до 50	Підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на семінарсько-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.

